

ጥያቄ ለታሪክ ምሁራን!!!

ላቲን አዋቂ የታሪክ ምሁራን (historian) ካላቸው ምናል ይህንን በ1681 ዓ.ም. ጀርመናዊው ኢዮብ ሉዶልፍ Hiob Ludolf/Iobi Lvdolfi የጻፈውን HISTORIA ÆTHIOPIICA መጽሐፍ ብትተረጉሙልን???

ይህ መጽሐፍ ቅድመ ግራኝ አሕመድ ወረራ የነበረውን የሀገራችንን ነባራዊ ምግዳር (demography) ጥሩ አድርገው ከሚያሳዩ መጻሕፍት አንዱ ነው። መጽሐፉ በዚህ ዘመን በታሪክ ምሁራን ተተርጉሞ ቢቀርብ አውቀው የሚያጠፉ የጥፋት ተልእኮ ያላቸውን ባንዳ የአሮሞና መሰል የሌሎች ጽንፈኛ ብሔርተኞችን ባያርም ወይም ባያስተካክል እንኳ እውነትን ፈላጊ ለሆኑ የአሮሞ ተወላጆችም ሆነ ለሌሎች ኢትዮጵያውያን ሁነኛ እውነትን የማወቂያ ወይም የመማሪያ ማስረጃ ወይም ምስክር ይሆናል፤ የጽንፈኞች ባዶ ልፈፋና የፈጠራ ትርክትም ሐሰት መሆኑን ለሕዝቡ ያጋልጣልና የታሪክ ምሁራን ይህንና መሰል የታሪክ መጻሕፍትን እያሰሳቸው ብትተረጉሙልን???

ላቲን አዋቂ የታሪክ ምሁራን ከሌሎች የዚህ መጽሐፍ የእንግሊዝኛ ትርጉም አማዞን ላይ አለና የታሪክ ምሁሮቻችን ወደ አማርኛ ብትተረጉሙት የሚጠበቅባቸውን አስተዋጽኦ ከማበርከታቸውም ባሻገር ለራሳቸውም ጠቀም ያለ ፍራንክ ታገኙበታላቸውና እስኪ ተነጋገሩና ከመሀላቸው የተሻለ አቅም ያለው ሰው እንዲተረጎሙ አድርጉ???

በጣም የሚገርመኝ ነገር ቢኖር እንደ ፕ/ር ሀብታሙ ያሉ ትጉ የታሪክ ምሁራን ቢኖሩንም እንደዚህ ያሉ የታሪክ መጻሕፍትን ወደ አማርኛ ለመመለስ ወይም ለመተርጎም በታሪክ ምሁራኖቻችን ያለው የስንፍና እና የዳተኝነት ነገር ነው!!!

ሀገር በደናቁርት ጽንፈኞች እንዲህ እየተበጠበጠች ያለችው የታሪክ ምሁራን እነዚህን መሰል የታሪክ እውነቶችን የያዙ መጻሕፍትን ለሕዝብ ባለማድረሳቸው መሆኑ ግልጽ በሆነበት ሁኔታ የታሪክ ምሁሮቻችን ዳተኝነት እጅግ በጣም የሚገርምና የሚያሳዝንም ነው!!!

ለመሆኑ እነኝህ የታሪክ ምሁራን ታሪክን ያጠኑት ለምን ዓላማና ምክንያት ነው የሚመስላቸው???

ታሪክን ሲያጠኑ የሚጣልባቸውን ኃላፊነትና ግዴታ ጠንቅቀው ያውቁታል ወይ???

ሕዝብ፣ ግለሰቦችና ቡድኖች ያለ ዕውቀት ለሚሠሩት ለሚፈጽሙት ስሕተት ተጠያቂው እነሱ እንደሆኑ ያውቁታል ወይ???

የእግዚአብሔር ቃል

"ሕዝቤ እውቀት ከማጣቱ የተነሣ ጠፍቷል!" ሆሴ. 4፤6 እንዲል የዚህ ሁሉ ምስቅልቅላችን መንስኤ ዕውቀትን ማጣት እንደሆነ የታሪክ ምሁሮቻችን ይገነዘባሉ ወይ??? እውነት የዕውቀት መሠረት ነው። እውነት በሌለበት ዕውቀትም ፍትሕም አይኖርም። የታሪክ ምሁራን ድርሻቸውና ኃላፊነታቸው ይህንን ክፍተት መሙላቱ ላይ ነው!!!

እኔ ስም እየጠራሁ በፍርሐት ምክንያት የታሪክ እውነትን ከመናገር የሚታቀቡ የታሪክ ምሁሮቻችንን እና ለአገዛዙ በማደርም የታሪክ እውነትን ከመናገር የተቆጠቡ እንዲያም ሲል ለአገዛዙ በሚመች መልኩ እያዛቡ የሚናገሩ የታሪክ ምሁራን ተብዎቻችን እከሌ እከሌ ብዮ ብጠቅስ እንዴት ደስ ባለኝ ነበረ። ነገር ግን የመታረሚያ ዕድል ለመስጠት ያህል ለጊዜው እቆጠባለሁ። የሚያውቅ ግን ያውቃቸዋል!!!

እንዲህ ዓይነት የታሪክ እውነታዎችን የያዙ መጻሕፍትን ላለመተርጎም የታሪክ ምሁሮቻችን ላለባቸው ዳተኝነት በርካታ ምክንያቶች አሉ። አንዱና ዋነኛው "የታሪክ እውነት እንዲገለጥ የማይፈልጉ ጽንፈኞች ተጠቂ እንሆናለን!" የሚለው ሥጋት ነው። እግዚአብሔር ያሳያቸው ገና ለገና "ጽንፈኞች ሊያጠቁኝ ይችላሉ!" በሚል ፍርሐት ሞያውና ሀገር የጣሉበትን ኃላፊነትና ግዴታ አለመወጣት ምን ዓይነት በራስ ወዳድነት የታጀለ ከልክ ያለፈ የፍርሐት መጠንና ኃላፊነት ማጣት እንደሆነ ልብ በሉ!!!

የታሪክ ምሁራን በዚህ ሲበዛ ራስ ወዳድነትና ኃላፊነት የጎደለው ስሜት አስፈላጊ የታሪክ መጻሕፍቱን አለመተርጎማቸውና የሚያውቁትን የታሪክ እውነትም ተደራሽ በሆነ መንገድ ለሕዝብ አለመናገራቸው አስፈላጊ የታሪክ መጻሕፍትን በመተርጎሙ ሥራ ላይ ሞያውና ዕውቀቱ የሌላቸውን ወገኖች በእልህ እንዲገቡበት አድርጓቸዋል!!!

እንዲህ ዓይነት የታሪክ መጻሕፍት የታሪክ ምሁራን ባልሆኑ ሰዎች መተርጎማቸው የተተረጎሙት መጻሕፍት ብዙ ዓይነት ችግሮችን እንዲይዙ ያደርጋቸዋል። የመጽሐፍ ስም መጥቀስ ባያስፈልግም የታሪክ ባለሞያ ባልሆኑ ሰዎች የተተረጎሙ የታሪክ መጻሕፍት የቦታና የሰው ስሞችን አስተካክሎ አለመጥቀስ ወይም ስሕተት፣ የዐውድ መሳከር፣ የትርክት መዛባት፣ በራስ የተሳሳተ መረዳት ወይም ግምት ሁነትን አሳስቶ መተርጎም የመሳሰሉት ችግሮች ያሉባቸው ናቸው። የዚህ ምክንያቱ ደግሞ ተርጓሚው የጠለቀ የታሪክ መረዳት የሌለው መሆኑ ነው!!!

በመሆኑም የሚተረጎሙ እንዲህ ዓይነት አስፈላጊ የታሪክ መጻሕፍትን ከእንዲህ ዓይነት ስሕተቶች ለመታደግና ትክክለኛ ትርጉሞችን ለአንባቢ ለማድረስ በተቻለ መጠን የታሪክ ምሁራኑ ቢሠሩት መልካም ነው!!!

እናም የታሪክ ምሁራን ሆይ! እባካቸው???

ሆዳሊ አምሳሉ ፡፡/ኪዳን አርጋው

